

Oponentský posudek bakalářské práce Barbory Ptáčkové
Self efficacy dívek a chlapců v matematice v období adolescence

Katedra psychologie, Pedf UK, Praha 2014

Předkládaná bakalářská práce se věnuje několika aktuálním tématům. Jedná se o problematiku genderu ve vztahu k výkonům v matematice v kontextu konceptu self efficacy Alberta Bandury.

V teoretické části práce se autorka věnuje jednotlivým tématům i vzájemným vztahům mezi nimi a vzhledem k zaměření práce řeší rovněž problematiku adolescence. Oblasti popsané v teoretické části práce jsou všechna relevantní k danému tématu. To platí i pro výběr literatury, který, přesto že obsahuje větší množství klasických českých textů učebnicového charakteru, se sledovanými tématy souvisí. Celkově je literární část dle mého názoru pečlivě a čtivě zpracovaná, některým aspektům je ale věnováno více pozornosti a to na úkor oblastí jiných, podle mého názoru pro směr práce důležitějších. Jedná se zejména o malý prostor věnovaný studiím, které se zabývají konkrétně vztahem self efficacy a školních výkonů, respektive vztahem self efficacy a genderu. S tímto pak souvisí to, že přechod mezi teoretickou a empirickou částí práce není plynulý, přestože z následujícího textu je jasně patrné, že autorka si je souvislostí mezi oběma částmi vědoma a dobře jim rozumí (viz kapitola Cíl výzkumu a výzkumné otázky).

V rámci empirické části práce autorka popisuje metodologii výzkumu včetně výzkumných nástrojů, které byly vytvořeny či upraveny přímo autorkou a její kolegyní. Popisu vytváření nástrojů v textu prostor věnován není, z příloh je však patrné, že i tohoto úkolu se autorka zhostila zodpovědně.

Cílem práce je „*zmapovat vztahy mezi self efficacy, hodnocením vlastní úspěšnosti, znalostmi, dovednostmi a postoji k matematice a zjistit, zda existují nějaké rozdíly mezi dívkami a chlapci v tom, jak se vztahují ke svým schopnostem v matematice.*“ V další části textu se tento cíl rozpadá do 11 hypotéz, což je přehledné, ale následně se mi zdá, že je tímto autorka trochu svázaná v závěrečných částech práce. Téma práce je velmi obsáhlé a je jasné, že ho nelze v rámci bakalářské práce zdaleka vyčerpat. Na druhou stranu je však škoda, že při takovém množství různých vztahů nebylo možné se jim hlouběji věnovat a zabývat se jejich interpretacemi.

Statistické zpracování dat je provedeno kvalitně a s rozmyslem. Výsledková část je přehledná, orientace je mírně narušována pouze tím, že tabulky a grafy jsou často uváděny bez vysvětlivek a je tudíž nutné se neustále vracet k hlavnímu textu. Interpretace dat, včetně

naznačeného srovnání s literaturou, je uvedena v diskuzi. Čtivosti této části práce ubírá již výše naznačená strukturace textu podle jednotlivých hypotéz. Komplexní odpověď na stanovené cíle práce je pak stručně ale výstižně uvedena v závěru, i když s některými dílčími interpretacemi by se dalo polemizovat (např. vysvětlení toho, že dívky si v jednotlivých úlohách vedly dobře, ale celkově byl jejich výsledek slabší pomocí toho, že dívky selhávají v komplexním zvládnutí matematiky – str. 44). Dobře jsou popsány vztahy mezi sledovanými proměnnými, v práci mi však chybí zamyšlení nad povahou těchto vztahů. Korelace mezi jednotlivými proměnnými nám říkají o existenci vztahu, avšak jak na nějakém místě autorka také naznačuje, nelze zjistit, který jev je příčinou a který následkem. Vede tedy self efficacy k lepším výkonům a nebo to může být i naopak?

Celkově se ale dle mého názoru jedná o velmi dobře promyšlenou a kvalitně zpracovanou bakalářskou práci se spoustou zajímavých věcí, kterou jednoznačně doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 12.5.2014

Mgr. Anna Páchová